

SFÂNTUL IERARH
DIONISIE AL ZACHINTULUI
VIATA. MINUNILE. SLUJBA.
PARACLISUL. ACATISTUL

Ediție îngrijită de Cătălin Grigore

traducere, prelucrare și adaptare din limba greacă
de Mănăstirea Nera

Editura Iona,
București, 2017

Editor și redactor: Cătălin Grigore
Copertă și DTP: Alexandra Grigore
Coperta 1: Sfântul Dionisie, icoană contemporană.

© Editura Iona, 2017, pentru prezenta ediție.
Toate drepturile rezervate.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
KONOMOS, DINOS

Sfântul Ierarh Dionisie al Zachintului : viața,
minunile, slujba, paraclisul, acatistul / Dinos
Konomos ; trad.: Mănăstirea Nera. - București :
Editura Iona, 2016

ISBN 978-606-93971-7-6

I. Mănăstirea Nera (Sasca Montană)

235.3

VIAȚA SFÂNTULUI IERARH DIONISIE AL ZACHINTULUI, ARHIEPISCOPUL EGHINEI, FĂCĂTORUL DE MINUNI¹

Obârșia nobilă a Sfântului Dionisie

Sfântul Dionisie s-a născut în satul Eghialo din Insula Zachint, în anul 1547, ca vlăstar al vestitei familii Siguros, ce își trăgea rădăcinile din părțile Normandiei. De acolo, strămoșii săi au plecat în Italia, după care s-au strămutat în Zachint. Familia Siguros s-a distins prin vitejie în luptele venețienilor împotriva otomanilor, căci pe atunci Insula Zachint se afla sub stăpânire venețiană. Pentru aceasta a fost înzestrată cu moșii și avuții multe prin hotărârea Senatului Veneției, cât și cu privilegiul de a fi înscrisă în „Cartea de aur”, adică în codicele nobilimii insulei. Tatăl Sfântului se numea Mochie Siguros, iar maica sa, Pavlina, fiind și ea odraslă de viță nobilă, din vestita familie venețiană Balbi. Ei s-au căsătorit în anul 1539 și au dobândit trei copii: Constantin, Draganigos (viitorul Sfânt Dionisie) și Sigura.

Neamul Siguros era cel mai vechi și mai mare din Insula Zachint și unul dintre cele mai influente și puternice din toate cele șapte insule ale Mării

¹ Ντίνοϋς Κονόμοϋ, Άγιος Διονύϋιοϋ ο Πολιούχοϋ Ζακύνθοϋ, Ιερά Μονή Στροφάδων και Αγίου Διονυϋίου Ζακύνθοϋ, Αθήνα, 1996 (n. tr.).

Ionice. Chiar dacă dețineau titluri nobiliare și dregătorii din partea Senatului venețian, strămoșii Sfântului Dionisie și-au păstrat credința ortodoxă moștenită de la înaintașii lor, care, de timpuriu, au îmbrățișat-o cu dragoste dezinteresată, părăsind credința catolică. Cu toate că din această familie s-au oșebit vestite personalități de-a lungul istoriei – cărturari, doctori, diplomați, intelectuali – sufletul Sfântului Dionisie n-a fost nicidecum atras de toată slava trecătoare a lumii acesteia, și nimic din întreaga bogăție și din obârșia strălucită a neamului său n-a putut să-i clatine casa sufletului și dragostea pentru Hristos.

Anii copilăriei

Din pricina dregătoriei sale de conte și a renumelui său de viteaz luptător, atât pe uscat, cât și pe mare, Mochie, tatăl Sfântului, când se afla în Zachint, lipsea mare parte a timpului din sânul familiei, fiind nevoit să vegheze la apărarea insulei de năvălirile piraților și ale otomanilor, împreună cu arhonții. De cum ajungea să-și vadă soția și copiii, alte ordine îl chemau la datorie, adeseori iscându-se noi și noi bătălii.

Când era plecat din insulă, Mochie lipsea cu lunile, ba chiar și un an întreg, fiind prins mereu în războaie care nu se mai sfârșeau. Soția sa, Pavlina, în tot timpul cât lipsea bărbatul ei, afla mângâiere în rugăciune și în Biserică. De multe ori se ruga Maicii Domnului Lavrentena și Sfântului Nicolae „al străinilor”² pentru întoarcerea soțului ei teafăr, iar Maica Domnului săvârșea de fiecare dată

² Biserica se numea astfel fiindcă aici erau înmormântați străinii (n. tr.).

minunea, aducându-l acasă pe Mochie nu doar viu și nevătămat, ci și biruitor din toate bătăliile. Odată, când soțul ei a căzut prizonier la Villa-Nova, Pavlina s-a rugat Maicii Domnului și Mochie a fost îndată eliberat, întorcându-se nesperat de curând în Zachint.

În vremea copilăriei Sfântului Dionisie, învățământul din Zachint era precar. Această mare lipsă era plinită de preoții ortodocși și catolici, care îi învățau pe copiii nobililor și ai familiilor din marea burghezie. Preoții ortodocși, care practica de obicei și profesia de notar, întrebuițau în lecțiile pe care le dădeau și cărți de slujbă. Era singurul mijloc de învățare a limbii elinești în acele vremuri întunecate. De altfel, și preoții catolici îi învățau pe elevi limbile italiană și latină.

Unul din cei mai vestiți cărturari printre preoții ortodocși, care avea o școală pentru copii întreținută de el însuși, era Nicolae Kerofilas. Aici a învățat și Draganigos, în vârstă de 10 ani, după cum se poate citi în înscrisul din 27 octombrie 1557, iscălit de tatăl Sfântului și de directorul școlii, preotul Kerofilas. Pe atunci, odraslele nobililor din Zachint învățau din copilărie limba italiană, iar apoi studiau și la universități din Apus, însă majoritatea populației nu cunoștea decât elina învățată de la acești preoți ortodocși notari. Fiind de viță nobilă, cei trei copii ai lui Mochie Siguros au deprins de mici și limba italiană de la cei mai mari dascăli ai vremii.

Anii de studiu și hirotonia Sfântului Dionisie

Într-un document emis de cancelaria dogelui Veneției către Sfântul Ierarh Dionisie Siguros există un cuvânt parțial lizibil, din care se disting numai primele două litere: *do*. Cuvântul nedeslușit este

pus înaintea numelui sfântului, iar istoricul care a consemnat acest lucru a presupus că era vorba de cuvântul italianesc *dottore*, trăgând concluzia greșită că Sfântul Dionisie a studiat teologia în Italia, unde a devenit și doctor în teologie. Însă critica istorică modernă a dovedit că cele două litere formau cuvântul latinesc *dominus*, adică domn (gr. *kyr*), așa cum se obișnuia să fie numiți ierarhii în limbajul uzual de cancelarie, ca semn de cinstire și de recunoaștere a înaltei lor slujiri bisericești.

Cu toate acestea, Sfântul Dionisie a urmat studiile superioare împreună cu frații săi la dascăli vestiți ai vremii din Zachint, fără să meargă în Italia, după cum era obiceiul. Aici a învățat limbile greacă, latină și italiană și a studiat atât Sfânta Scriptură, cât și scrierile teologice ale Sfinților Părinți. Se păstrează până astăzi o epistolă a unui ieromonah către Sfântul Dionisie din care reiese că acesta din urmă întocmise o tâlcuire la scrierile teologice ale Sfântului Grigorie de-Dumnezeu-Cuvântătorul care însă, din nefericire, s-a pierdut. Între 27 octombrie 1557, ziua înscrierii la școala lui Kerofilas, și 13 noiembrie 1568, ziua închinovierii sale, au trecut 11 ani de studii intense, dar și ani de adâncă deprindere a evlaviei în sânul familiei. În anul 1565, mama Sfântului Dionisie, Pavlina, s-a mutat la cele veșnice, iar după numai un an și tatăl său, Mochie, a lăsat această lume, încredințându-și fiul proniei lui Dumnezeu.

Înainte de a se afierosi lui Hristos și de a îmbrăca rasa monahală, ca să se dezlege de toate legăturile lumii, Draganigos a lăsat partea sa de moștenire, printr-un act notarial (datat 13 noiembrie 1568), fratelui său, Constantin, cu condiția ca acesta să poarte de grijă surorii lor mai mici, Sigura.

În aceeași lună, Draganigos a fost tuns monah

în Zachint, luând numele de Daniil. Din păcate, nu se cunoaște de către cine s-a făcut aceasta și în care biserică din sat. După câteva zile, pe 19 noiembrie, guvernatorul Insulei Zachint, Marin Pizani, i-a cedat lui Daniil pe viață, cu titlul de *publico jus patronato* (it. drept de patronaj public), Mănăstirea istorică Panaghia Anafonitria.

Despre monahul de viță nobilă, Daniil Siguros, guvernatorul Pizani scria într-o epistolă către dogele Venetiei, nepublicată până astăzi, că s-a încredințat personal de înrâurirea pe care o aveau în întreaga insulă Zachint sinceritatea, vârtutea și viața pilduitoare a acestui călugăr, împodobită cu fapte vrednice de toată lauda. Mai departe, Pizani amintea de familia nobilă a monahului, care a slujit cu vrednicie Republica Sfântului Marcu. Validarea actului de trecere a mănăstirii în proprietatea Sfântului Dionisie s-a făcut după un an, la 27 august 1569, de către Senatul venețian.

Îndată după tundere, monahul Daniil și-a ales ca metanie ctitoria împăraților cu hramul Schimbarea la Față, adică Mănăstirea Panaghia Panthohara din Insulele Strofade³. După doi ani de cercare întru ale călugăriei, a fost hirotonit preot și rânduit igumen al Mănăstirii Panaghia Anafonitria de către Episcopul de Kefalonia și Zachint, Filothei Loverdu, cu puțin înainte de luna iunie a anului 1570. Astfel, noblețea

³ Insulele Strofade sunt formate din două insule mici, Harpya și Stamfani, aflate la 50 de kilometri de insula Zachint. În anul 1241, prințesa Irina a Bizanțului, fiica împăratului Theodor I Laskaris, a ridicat în insula Stamfani o impresionantă mănăstire, închinată lui Hristos și Maicii Domnului, cunoscută sub numele de Mănăstirea Panaghia Panthohara. Aceasta este istorica Mănăstire a Strofadelor în care a viețuit Sfântul Dionisie (n. ed.)

și neprihănirea celui ce avea să devină Sfântul Dionisie, râvna lui pentru Biserica lui Dumnezeu și duhul jertfelnic față de tot omul nu au întârziat să se facă cunoscute tuturor.

Încă de la o vârstă tânără, igumenul Mănăstirilor Strofadelor și Anafonitria avea ceva duhovnicesc în înfățișarea sa ascetică. Chipul lui cuvios și preschimbat de har însufla cinstire, atât preoților, cât și poporului, iar aceasta nu prin vreo strâmtorare sau silire, ci prin bunătatea și marea sa îngăduință, prin smerenie, printr-o viață de nevoință pilduitoare și o neobosită purtare de grijă pentru semenii săi aflați în felurite necazuri. Sfântul Dionisie dobândise încă de tânăr darul facerii de minuni, iar chipul său umplea inimile oamenilor de dumnezeiasca pace.

Iată ce spunea despre igumenul Daniil Siguros un bătrân episcop din cercul restrâns al cunoscuților săi, probabil dascălul și părintele lui duhovnicesc, Ioanichie Marcopulos de Zachint, în actul din anul 1570, în care supunea mănăstirea sa, Panaghia Xerokastelu, mănăstirii zidită de împărați la Strofade: „Anul de la Hristos 1570, luna august, ziua 5, Zachint. Sub igumenia Cuviosului Părintelui nostru, cinstitului Igumen Siguros, eu cel preamic, fost episcop de Reontos, voind să-mi petrec cealaltă vreme a vieții mele împreună cu părinții și râvnind să fiu îngropat în Sfânta Mănăstire a Strofadelor...” O asemenea neprefăcută cinstire însufla igumenul Strofadelor și Anafonitriei chiar și unui episcop înaintat în vârstă, iar această adâncă cinstire nu a lipsit niciodată, nici de la cei ce l-au cunoscut în viață pe Sfântul Dionisie, nici de la credincioșii care, după adormirea sa și până astăzi, vin cu evlavie să se închine sfintelor sale moaște și primesc ajutor în necazurile lor.

MINUNI SĂVÂRȘITE DE SFÂNTUL DIONISIE ÎN TIMPUL VIETII

Merge prin ploaie neudat

Într-una din zile, având sfântul trebuință să plece de la Mănăstirea sa Anafonitria, până jos, în sat, i-a spus diaconului său: „Pregătește-te să mergem în sat, Daniil.” Acesta i-a răspuns: „Stăpâne preasfințite, stă să plouă!”, însă sfântul i-a tăiat vorba: „Să mergem, întru slava lui Dumnezeu! Nu pune sfinția ta piedici.” Deci pornind ei, nici nu s-au depărtat prea mult de mănăstire că a și început să plouă. Atunci diaconul i-a zis: „Iată, am avut dreptate. Mai bine ne întoarcem la mănăstire, căci ploaia se întetește.” Sfântul Dionisie i-a răspuns: „Să mergem înainte și nu vom păți nimic.” Și, o, minunile Tale, Hristoase Dumnezeule! Deși ploua din ce în ce mai tare, nici veșmintele sfântului, nici ale diaconului nu s-au udat câtuși de puțin.

Deci apropiindu-se ei de un râu care se umflase de năvala apelor și pe care trebuiau să-l treacă, căci pe acolo le era calea, diaconul a întrebat cu nedumerire: „Și acum, Stăpâne, cum vom trece râul?” Iar sfântul, cu îndrăzneală duhovnicească, i-a spus: „Urmează-mi în numele lui Iisus Hristos și nu șovăi.” Diaconul s-a supus tăcut și îndată au ajuns la râu. Acesta numaidecât s-a oprit din curgerea lui, ca și cum s-ar fi sfiit de smeritul ierarh, făcându-le cale prin mijloc: apele s-au despărțit în doi pereți înalți, pe unde au și trecut neudați. Văzându-l pe Daniil minunându-se și înfricoșându-se deopotrivă, Sfântul Dionisie l-a legat să nu spună cuiva cele petrecute câtă vreme va trăi el. După adormirea cinstitului ierarh, socotind un păcat să mai ascundă minunea pe care o văzuse cu ochii lui, diaconul a

povestit-o tuturor, într-o slava lui Dumnezeu.

Dezleagă o femeie ce murise sub afurisenie

Odată, aflându-se sfântul în sat, s-a întâmplat să se deschidă un mormânt la Biserica Sfântului Nicolae „al străinilor” ca să se îngroape cineva care tocmai murise. Spre marea mirare a celor prezenți, în mormânt au aflat trupul neputrezit, cu tot cu îmbrăcăminte, al unei femei. Era îngropată de multă vreme și murise, se pare, legată cu afurisenie. Rudele ei au mers neîntârziat la Sfântul Dionisie, rugându-l să vină la mormânt și să citească rugăciunea de iertare și de dezlegare pentru cea moartă.

Milostivindu-se sfântul, a mers noaptea târziu la biserică, luând cu sine pe diaconul său Daniil și pe preotul slujitor al bisericii. Acolo a poruncit ca trupul să fie scos din mormânt și așezat într-o strană. Îmbrăcând veșmintele arhieresti și îngenunchind, s-a rugat cu lacrimi vreme îndelungată lui Dumnezeu ca să fie iertată cea moartă de legătura afuriseniei. Și, pe când se ruga sfântul, trupul neputrezit a început să se desfacă în cele din care era făcut, rămânând din el, la sfârșitul rugăciunii, numai o grămăjoară de pământ și oase. Atunci smerit-cugetătorul arhieru al lui Hristos a poruncit celor de față să nu facă cunoscute nimănui cele întâmplate.

O minune asemănătoare a Sfântului Dionisie s-a făcut și cu trupul neputrezit al unui bărbat dintr-un sat numit Katastarion.

Pescuirea minunată

Cândva a fost poftit sfântul de către un boier să cerceteze o biserică de pe una dintre moștile lui într-un mic ostrov numit Voidi. Le-a trimis deci boierul o corăbioară pescărească care să-i aducă

pe arhieru și pe ceilalți clerici împreună cu el. Pescarii, de îndată ce i-au văzut pe sfinții slujitori, au început să cârtească în sinea lor; din superstiție, socoteau că vederea acelora le va purta ghinion la pescuitul de peste zi, unde erau trimiși de boier, după ce îi aduceau la mal pe sfânt cu însoțitorii săi. Când au ajuns cu bine în ostrov, Sfântul Dionisie și preoții au mers la biserică, iar pescarii în treaba lor, însă timp de multe ceasuri n-au prins nimic. Atunci au început a cârți și mai înverșunați împotriva slujitorilor lui Dumnezeu, socotind întâlnirea cu ei pricina pagubei lor.

După ce a prins de veste cele întâmplate, boierul s-a întristat, iar sfântul l-a întrebat care era pricina mâhnirii sale. Acela i-a povestit toate cu de-amănuntul. Sfântul Dionisie, întristându-se de necredința și de neștiința pescarilor, a cerut să i se aducă mrejele la biserică și, punându-și omoforul, a citit deasupra lor rugăciunea de binecuvântare, poruncind pescarilor fără de minte să le arunce într-un anume loc. Aceia, însă, s-au împotrivit, zicându-i că: „N-are pește, fiindcă niciodată n-am prins ceva acolo. Vrem să mergem în locul pe care-l știm noi, de unde totdeauna ne-am întors cu mrejele pline de mult pește.”

Văzându-le îndărătnicia, Sfântul Dionisie le-a zis cu putere: „Ascultați-mă și faceți precum v-am spus.” Atunci și boierul le-a poruncit: „Să se facă precum zice Preasfințitul!”

Mergând deci pescarii fără tragere de inimă în acel loc și aruncând mrejele, au prins atâta mulțime de pești, încât cu anevoie au izbutit să le tragă înapoi în corăbioară. Văzând minunea, au amuțit cu totul și degrabă au alergat la sfânt să-i ceară iertare, căin-du-se pentru păcatul lor. Blândul Dionisie i-a sfătuit

să cinstească întotdeauna cinul monahicesc și pe preoții Bisericii, alungând din mintea lor necredința și superstițiile diavolești, vătămătoare de suflet.

Harisma străvederii

Sfântul Dionisie nu avea numai darul facerii de minuni, ci și pe cel al străvederii. Odată, un oarecare ieromonah Pangratie, auzind de sfințenia vieții sale, a venit la sfânt să se spovedească. La sfârșitul mărturisirii, Sfântul Dionisie l-a întrebat dacă mai are și altceva de adăugat, ceva ce poate a uitat:

— Fii cu băgare de seamă, copilul meu, nu cumva să uiți vreun păcat și astfel să rămâi neîndreptat! Cred că încă nu ai făcut o mărturisire curată și desăvârșită.

Ieromonahul s-a gândit ceva vreme și a răspuns:

— Nu am altceva să mărturisesc.

Atunci sfântul i-a spus cu asprime:

— Nu-ți amintești de ziua când ai slujit Dumnezeiasca Liturghie și ți-au căzut Sfintele Daruri pe jos? De ce nu te grijești de acestea după cuviință?

Îndată ce i-a auzit cuvintele dojenitoare, ieromonahul și-a amintit de nefericita întâmplare și a rămas uimit de darul străvederii cu care era împodobit marele ierarh, cerându-i iertare. Sfântul l-a iertat și l-a povățuit, zicându-i:

— Când slujește cineva jertfa cea fără de sânge, cu teamă sfântă și cu mare evlavie trebuie să se apropie de Cel Sfânt, de Cerescul Împărat, către care nici îngerii nu pot să privească.

Mai sunt și alte minuni săvârșite de sfânt în întreaga sa viață, însă le lăsăm deoparte, nevoind a îngreua cititorul cu lungimea cuvântului, ci ne grăbim să arătăm și cele săvârșite după mutarea sa în vecinicie.

MINUNI SĂVÂRȘITE DE SFÂNTUL DIONISIE DUPĂ ADORMIREA SA

Se arată în vis igumenului

După o vreme de la moartea sa, Sfântul Dionisie s-a arătat în repetate rânduri igumenului și fraților Mănăstirii Strofadelor, spunându-le: „Ce mă țineți aici, în acest mormânt pecetluit? Scoateți-mă afară!” Sfătuindu-se cu monahii despre aceste arătări ale sfântului, igumenul a judecat că este descoperire de la Dumnezeu și, după Predania monahicească, au deschis mormântul și i-au aflat trupul întreg și nestricat; chiar și veșmintele sale erau nestricate, părând tuturor că abia atunci fusese înmormântat. Lucru și mai minunat a fost că sfintele sale moaște răspândeau o mireasmă de nedescris. Cu mare evlavie, monahii l-au scos din mormânt și l-au așezat într-o raclă în Biserica Schimbarea la Față a mănăstirii.

Alungă lăcustele și aduce ploaia

Această comoară neprețuită a moaștelor Sfântului Dionisie este păzitoare prețioasă a cinstitelor Mănăstiri a Strofadelor, căci nu încetează niciodată a face minuni. Un fapt mai deosebit este alungarea lăcustelor, care de multe ori se abăteau asupra țarinilor mănăstirii. De fiecare dată când se făcea litanie cu sfințitul trup, lăcustele plecau ca un nor, izgonite parcă de un bici nemilos, și se înecau în mare. Așijderea se întâmpla și când era secetă. Ori de câte ori monahii scoteau sfintele moaște, ploua negreșit, chiar dacă puțin mai înainte cerul era cu totul însorit.

**SLUJBA SFÂNTULUI IERARH DIONISIE AL
ZACHINTULUI, ARHIEPISCOPUL EGHINEI,
FĂCĂTORUL DE MINUNI⁴**

A căruia pomenire se săvârșește în 17 decembrie

LA VECERNIA MICĂ

**La Doamne, strigat-am..., se pun stihirile
Ierarhului pe 4, glasul al 4-lea:**

Podobie: *Ceea ce ești bucuria...*

Saltă și te bucură astăzi ostrovul Zachintului, că din tine răsărit-a alesul ierarh, ca un soare, întreg pământul strălucind și Biserica lui Hristos veselind, Dionisie slăvitul (**de două ori**).

Plesnește cu mâinile și dănțuiește ostrovul Eghinei, văzând pre păstorul tău cel bun, hărăzit cu tămăduirile, ce din cer pururea veghează, ca și când viețuia pre pământ, cuvântătoare turma sa.

Sfântă Mănăstirea Strofadelor, de la Domnul luat-ai moaștele Cuviosului Ierarh Dionisie, cele de minuni făcătoare, ca pre o scumpă comoară; pre acestea, acum înconjurându-le, cu sfințite cântări le slăvim.

⁴ Ιεράί Ακολουθίαι του εν Αγίοις Πατρός ημών Διονυσίου, Αρχιεπισκόπου Αιγίνης του Θαυματουργού, του εν Ζακύνθου, Ιερά Μονή Στροφάδων και Αγίου Διονυσίου Ζακύνθου, 1993; prelucrată și adaptată de Cătălin Grigore (n. ed.).

Slavă..., glasul al 4-lea:

Pre Hristos în inima ta neconținut sălășluind, cu dragoste toate poruncile Sale le-ai plinit, pururea ochii inimii către El ațintind. Și nemijlocit de la Dânsul rugăciunea învățându-te, Legământul Lui cu credincioșie l-ai păzit; că voind a lua iertare greșalelor, mai nainte însuți pre ale aproapelui cu milostivire le-ai iertat. Pentru aceasta, după vrednicie, Împărăția cea de Sus ai moștenit, slăvite Dionisie, precum Domnul în Evanghelie nemincinos S-a făgăduit.

Și acum..., a Înainte-prăznuirii, același glas:

Isaie dăntuiește și mai nainte vestește nouă pre Răscumpărătorul; de Fecioara procește, că va lua în pântece și va naște pre Emanuil, pre Fiul cel mai nainte de veci. Betleeme te gătește, Edeme ridică poarta; magilor mergeți de vedeți în iesle pre Pruncul cu scutece înfășat, pre Carele steaua deasupra peșterii pogorând l-a însemnat, pre Domnul, de viață Dătătorul, Cela ce mântuiește neamul omenesc.

LA STIHOAVNĂ

Stihurile, glasul al 4-lea:

Podobie: *Dat-ai semn...*

Lui Hristos urmând, la iubirea de vrăjmași pre toți i-ai îndemnat, precum Domnul a poruncit; și tuturor, a ierta, cu fapta le-ai arătat, ca prin aceasta fiii lui Dumnezeu să se cheme, și împreună cu El moștenirea cea vecinică să dobândească.

Stih: Preoții tăi, Doamne, se vor îmbrăca întru dreptate și cuvioșii Tăi se vor bucura.

În toată lumea ieșit-a vestea faptuirilor tale, toți minunându-se de izbânzile carile întru harul

Duhului Sfânt prin tine s-au săvârșit; și vasul alegerii pre tine Hristos arătându-te, preafelicite, cu cununa dumnezeirii te-a încununat, în veci slăvindu-te.

Stih: Cinstită înaintea Domnului moartea cuvioșilor Lui.

Cu puterea minunilor strălucit-ai, ierarhe, toată zidirea luminând, Cuvioase Dionisie; și celor ce cu credință intră în biserica ta, sfinte moaștelor tale închinându-se, izvorule pururea-curgător al harului, tămăduiri minunate le izvorăști.

Slavă..., glasul 1:

Chip al dragostei, prin slujirea aproapelui făcându-te, întru aceasta nepoticnit ai propășit; cu osârdie neîncetat rugându-te pentru greșalnici, a dobândi dumnezeiasca iertare i-ai învrednicit. Pre săraci miluind, bogăție nefurată întru Dumnezeu ți-ai agonisit; și, după dreptate, cele ce la inima omului nu s-au suit moștenind, cu mijlocirile tale moștenitori Împărăției Cerurilor și pre noi a fi ne învrednicește, Ierarhe Dionisie.

Și acum..., a Înainte-prăznuirii, același glas:

Nașterea lui Hristos mai înainte să prăznuim, mintea întru cele de Sus înălțând, și la Betleem să alergăm, ca să vedem cu ochii inimii pre Fecioara, în peșteră gătindu-se să nască pre Domnul a toate și Dumnezeu nostru. Iară dreptul Iosif Prunc înfășat văzându-L, de dumnezeirea lui se nedumirea; ci martor făcându-se mulțimii minunilor, din lucruri s-a încredințat că și Dumnezeu adevărat este, Cea ce dă sufletelor noastre mare milă.

TROPARUL Ierarhului, glasul 1:

Podobie: *Piatra fiind pecetluită...*

**PARACLIS SAU CANON DE MÂNGĂIERE
CĂTRE CEL ÎNTRE SFINȚI PĂRINTELE
NOSTRU DIONISIE AL ZACHINTULUI,
ARHIEPISCOPUL EGHINEI, FĂCĂTORUL DE
MINUNI⁵**

Preotul: Binecuvântat este Dumnezeuul nostru...

Strana: Împărate ceresc..., Sfinte Dumnezeule...,
Preasfântă Treime..., Tatăl nostru...

Preotul: Că a Ta este Împărăția...

Strana: Doamne miluiește (**de 12 ori**), Slavă...,
Și acum...,

Veniți să ne închinăm... (**de trei ori**),

Psalmul 142:

Doamne, auzi rugăciunea mea, pleacă urechea ta spre ruga mea întru adevărul tău, auzi-mă întru dreptatea ta: și să nu intri la judecată cu robul tău, că nu se va îndreptăți înaintea ta tot cel viu. Că a prigonit vrăjmașul sufletul meu, smerit-a în pământ viața mea, așezatu-m-a întru întuneric ca pre morții veacului; și s-a negrijit întru mine duhul meu, întru mine s-a turburat inima mea. Adusu-mi-am aminte de zilele cele de demult, cugetat-am întru toate lucrurile tale, întru facerile mâinilor tale am cugetat.

⁵ Facere a Monahului Gherasim Micraghiananitul (de la Schitul Sfânta Ana Mică), Sfântul Munte Athos; prelucrat și adaptat de Cătălin Grigore (n. ed.).

Tins-am către tine mâinile mele, sufletul meu ca un pământ fără de apă ție. Degrab auzi-mă, Doamne, lipsit-a duhul meu: nu întoarce fața ta dela mine, și mă voi asemăna celor ce se pogoară în groapă. Auzită fă mie dimineața mila ta, că spre tine am nădăjduit. Arată mie, Doamne, calea în carea voi merge, că la tine am ridicat sufletul meu. Scoate-mă dela vrăjmașii mei, Doamne, la tine am scăpat. Învață-mă să fac voia ta, că tu ești Dumnezeuul meu. Duhul tău cel bun mă va povățui la pământul cel drept. Pentru numele tău, Doamne, mă vei viia, întru dreptatea ta vei scoate din necaz sufletul meu; și întru mila ta vei sfârși pre vrăjmașii mei, și vei pierde pre toți cei ce necăjesc sufletul meu, că eu robul tău sânt.

Slavă..., Și acum..., Aliluia... **(de trei ori)** și Dumnezeu este Domnul... **(de trei ori)**

Troparul, glasul al 4-lea:

Podobie: *Cel ce te-ai înălțat pre Cruce...*

Ierarhe al lui Hristos Dionisie, de Dumnezeu purtătorule, înainte-stătătorul nostru și izvorul minunilor, ca unul ce îndrăzneală la Domnul ai câștigat, celor ce fierbinte cer solirea ta cererile dăruiește-le **(de două ori)**.

Slavă..., Și acum..., **asemenea:**

Nu vom tăcea, de Dumnezeu Născătoare, pururea a grăi stăpâniile tale, nevrednicii. Că de nu ai fi stătut tu înainte rugându-te, cine ne-ar fi izbăvit dintru atâtea primejdii, sau cine ne-ar fi păzit până acum slobozi? De la tine, Stăpână, nu ne vom depărta, că tu pururea mântuiești pre robii tăi din toată năpasta.

Psalmul 50:

Miluieste-mă, Dumnezeule, după mare mila ta, și după mulțimea îndurărilor tale șterge fărădelegea mea. Mai vărtos mă spală de fărădelegea mea, și de păcatul meu mă curățește, că fărădelegea mea eu o cunosc, și păcatul meu înaintea mea este pururea. Ție unuia am greșit, și ce este viclean înaintea ta am făcut, ca să te îndreptățești întru cuvintele tale, și să biruiești când te vei judeca tu. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit, și întru păcate m-a născut maica mea. Că iată adevărul ai iubit, cele nearătate și cele ascunse ale înțelepciunii tale mi-ai arătat mie. Stropi-mă-vei cu isop, și mă voi curăți; spăla-mă-vei, și mai vărtos decât zăpada mă voi albi. Auzului meu vei da bucurie și veselie, bucura-se-vor oasele cele smerite. Întoarce fața ta de către păcatele mele, și toate fărădelegile mele șterge-le. Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și Duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele. Nu mă lepăda dela fața ta, și Duhul tău cel Sfânt nu-l lua dela mine. Dă mie bucuria mântuirii tale, și cu Duh povățuitor mă întărește. Învăța-voi pre cei fără-de-lege căile tale, și cei necinstitori la tine se vor întoarce. Izbăvește-mă de sânziuri, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea ta. Doamne, buzele mele vei deschide, și gura mea va vesti lauda ta. Că de ai fi voit jertfă, aș fi dat: arderi de tot nu vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu, duhul zdrobit, inimă zdrobită și smerită Dumnezeu nu va defăima. Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea ta, Sionului, și să se zidească zidurile Ierusalimului. Atunci bine vei voi jertfa dreptății, ridicarea și arderile de tot; atunci vor pune pre altarul tău viței.

Și:

Canonul al cărui acrostih în grecește este:

Sfinte Dionisie, păzește-mă pre mine, Gherasim
Micraghiananitul.

Cântarea 1, glasul al 8-lea:

Irmos: Apa trecându-o ca pre uscat, și din răutatea egiptenilor scăpând israilteanul, striga: Izbăvitorului și Dumnezeului nostru să-i cântăm.

Stih: Sfinte Ierarhe Dionisie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Vas sfințit al Duhului te-ai arătat prin viețuirea ta, Dionisie Ierarhe, deci solește pururea celor ce cu credință și cucernicie se încredințează ție.

Stih: Sfinte Ierarhe Dionisie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Minuni de multe feluri izvorând, tămăduiește, Părinte, de toată boala și neputința, pre cei carii cer mijlocirea ta, înțelepte.

Slavă...,

Dragostea adevărată agonisind, sfințite slujitorule, învrednicește-ne și pre noi asemenea ție a o dobândi.

Și acum...,

Izvor de ape dumnezeiești fiind, Preacurată, cu milostivirea de Maică, pre acestea, celor ce cu inimă neîndoită te măresc pre tine, le izvorăști.

Cântarea a 3-a:

Irmos: Făcătorul celor mai presus de crugul ceresc, Doamne, și ziditorul Bisericii, tu mă întărește

în dragostea Ta, Cella ce ești marginea doririlor, a credincioșilor întărire, Unule iubitorule de oameni.

Stih: Sfinte Ierarhe Dionisie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Roagă-te pentru cuvântătoare turma ta, Cuvioase, ca mântuirea întru frica Domnului lucrând, roade de fapte bune îndestulat să aducă.

Stih: Sfinte Ierarhe Dionisie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Mănăstirea Strofadelor preacinstite moaștele tale învistierind, la acestea aleargă, cu dorire ție strigând: Ierarhe și de oameni iubitorule Părinte, cu a ta bunătate, toată cererea către mântuire ne-o plinește.

Slavă...,

Cu îndurerată inimă pre ucigașul fratelui tău l-ai primit, milostive Cuvioase, iertare dăruindu-i; de aceasta și pre noi, păcătoșii, de la Domnul ne învrednicește, Dionisie preafericite.

Și acum...,

Din neprihănit mitrasul tău, cu trup omenesc Răscumpărătorul ieșind, pentru singură bunătatea Sa, dezlegat-a lumea de blestemul cel vechi și ne-a mântuit pre noi, Fecioară preaneprihănită.

Pe urmă aceste două tropare:

De toată vătămarea, cu întinsă rugăciunea către Hristos, izbăvește pre cei ce cu inimă neșovăielnică la tine grăbim, Ierarhe Dionisie, de minuni făcătorule.

Caută cu milostivire, întrutot-cântată, de Dumnezeu Născătoare, spre necazul cel cumplit al trupului meu și vindecă durerea sufletului meu.

Preotul zice ectenia: Miluiește-ne pre noi, Dumnezeule..., **și pomenește pe cei pentru care se face Paraclisul.**

Apoi: Doamne miluiește (de 12 ori). **După care preotul zice ecfonisul:** Că milostiv și iubitor de oameni..., **și îndată:**

Sedealna, glasul al 2-lea:

Podobie: *Fierbinte solești...*

Nebiruit păzitor și grabnic înainte-stătător ești nouă, preafericite Dionisie. Pentru aceasta cu credință strigăm ție: De toată primejdia și năpasta pururea mănăstirea ta și întreaga lume o izbăvește, Părinte, rugămu-ne.

Cântarea a 4-a:

Irmos: Auzit-am, Doamne, cea a iconomiei tale taină, înțeles-am lucrurile tale, și am proslăvit Dumnezeirea ta.

Stih: Sfinte Ierarhe Dionisie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Rugăciunea ta, dumnezeiască îngrădire celor ce te cinstesc să fie, Dionisie, de toată căderea izbăvindu-i.

Stih: Sfinte Ierarhe Dionisie, roagă-te lui Dumnezeu pentru noi.

Mare făcător de minuni și grabnic ajutător te-ai arătat, Părinte Ierarhe; pentru aceasta la tine alergăm, smerită îndrăzneala ta cea către Domnul cerând.

Slavă...,

Mai presus de tot păcatul și nevățamat păzindu-te, neudat răul înviforat cu harul Făcătorului l-ai trecut, slăvite Dionisie.

**ACATISTUL SFÂNTULUI DIONISIE AL
ZACHINTULUI, ARHIEPISCOPUL EGHINEI,
FĂCĂTORUL DE MINUNI⁶**

Slavă ție, Dumnezeul nostru, slavă ție.

Împărate ceresc, Mângâietorul, Duhul Adevărului, carele pretutindenea ești și toate plinești; Comoara bunătăților și Dătătorule de viață, vino și sălășluiește întru noi, și ne curățește pre noi de toată întinăciunea, și mântuiește, bunule, sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pre noi **(de 3 ori)**.

Slavă... Și acum...

Preasfântă Treime, miluiește-ne pre noi. Doamne, curățește păcatele noastre. Stăpâne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează și vindecă neputințele noastre, pentru numele tău.

Doamne miluiește **(de 3 ori)**, Slavă... Și acum...

Tatăl nostru carele ești în ceruri, sfințească-se numele tău. Vie împărăția ta, fie voia ta, precum în cer, și pre pământ. Pâinea noastră cea a zilei ce vine dă-ne-o nouă astăzi, și ne lasă nouă datoriile

⁶ Prelucrat și adaptat de Cătălin Grigore (n. ed.).

noastre, precum și noi lăsăm datornicilor noștri. Și nu ne duce pre noi în ispită, ci ne izbăvește de cel viclean.

Troparele acestea, Glasul al 6-lea:

Miluieste-ne pre noi Doamne, miluieste-ne pre noi, că nepricepându-ne de nici un răspuns, această rugăciune aducem ție, ca unui Stăpân, păcătoșii robii tăi, miluieste-ne pre noi.

Slavă...

Doamne, miluieste-ne pre noi că întru tine am nădăjduit; nu te mânia pre noi foarte, nici pomeni fărădelegile noastre, ci caută și acum ca un milostiv și ne izbăvește pre noi de vrăjmașii noștri, că tu ești Dumnezeu nostru, și noi sântem norodul tău, toți lucrul mâinilor tale, și numele tău chemăm.

Și acum...

Poarta milostivirii deschide-o nouă, bine-cuvântată de Dumnezeu Născătoare Fecioară, ca să nu pierim cei ce nădăjduim întru tine, ci să ne izbăvim prin tine din nevoi, că tu ești mântuirea neamului creștinesc.

Veniți să ne închinăm Împăratului nostru Dumnezeu.

Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos Împăratul nostru Dumnezeu.

Veniți să ne închinăm și să cădem la Însuși Hristos, Împăratul și Dumnezeu nostru **(cu 3 închinăciuni)**.

Crezul

Cred întru unul Dumnezeu, Tatăl, Atotțiitorul,

Făcătorul cerului și al pământului, văzutelor tuturor, și nevăzutelor.

Și întru unul Domnul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu Unul Născut, carele din Tatăl s-a născut mai înainte de toți vecii.

Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nu făcut, Cel de-o-fiire cu Tatăl, prin carele toate s-au făcut.

Carele pentru noi oamenii, și pentru a noastră mântuire, s-a pogorât din ceruri, și s-a întrupat din Duhul Sfânt, și din Maria Fecioara, și s-a făcut om.

Și s-a răstignit pentru noi în zilele lui Pontie Pilat, și a pățimit, și s-a îngropat.

Și a înviat a treia zi, după Scripturi.

Și s-a înălțat la ceruri, și șade de-a dreapta Tatălui.

Și iarăși vine cu slavă, să judece viii și morții, a căruia împărăție nu va avea sfârșit.

Și întru [Unul] Duhul Sfânt, Domnul, de viață făcătorul, carele din Tatăl purcede, cea ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și slăvit, carele a grăit prin proroci.

Întru una, sfântă, sobornicească și apostolicească Biserică.

Mărturisesc un Botez întru iertarea păcatelor.

Aștept învierea morților.

Și viața veacului ce va să fie, Amin.

Și:

Vredniceste cu adevărat a te ferici, de-Dumnezeu-Născătoare, cea pururea fericită și preanevinovată, și Maica Dumnezeului nostru.

Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii, și mai slăvită fără de asemănare decât serafimii, carea fără stricăciune pre Dumnezeu Cuvântul ai născut, pre

tine adevărat Născătoare de Dumnezeu te mărim.

Doamne miluiește, **(de 3 ori)**.

Psalmul 50:

Miluiește-mă, Dumnezeule, după mare mila ta, și după mulțimea îndurărilor tale șterge fărădelegea mea. Mai vârtos mă spală de fărădelegea mea, și de păcatul meu mă curățește, că fărădelegea mea eu o cunosc, și păcatul meu înaintea mea este pururea. Ție unuia am greșit, și ce este viclean înaintea ta am făcut, ca să te îndreptățești întru cuvintele tale, și să biruiești când te vei judeca tu. Că iată întru fărădelegi m-am zămislit, și întru păcate m-a născut maica mea. Că iată adevărul ai iubit, cele nearătate și cele ascunse ale înțelepciunii tale mi-ai arătat mie. Stropi-mă-vei cu isop, și mă voi curăți; spăla-mă-vei, și mai vârtos decât zăpada mă voi albi. Auzului meu vei da bucurie și veselie, bucura-se-vor oasele cele smerite. Întoarce fața ta de către păcatele mele, și toate fărădelegile mele șterge-le. Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele. Nu mă lepăda dela fața ta, și Duhul tău cel Sfânt nu-l lua dela mine. Dă mie bucuria mântuirii tale, și cu duh povățuitor mă întărește. Învăța-voi pre cei fără-de-lege căile tale, și cei necinstitori la tine se vor întoarce. Izbăvește-mă de sânziuri, Dumnezeule, Dumnezeul mântuirii mele; bucura-se-va limba mea de dreptatea ta. Doamne, buzele mele vei deschide, și gura mea va vesti lauda ta. Că de ai fi voit jertfă, așa fi dat: arderi-de-tot nu vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu, duhul zdrobit, inimă zdrobită și smerită Dumnezeu nu va defăima. Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea ta, Sionului, și să se

zidească zidurile Ierusalimului. Atunci vei binevoi jertfa dreptății, ridicarea și arderile-de-tot; atunci vor pune pre altarul tău viței.

Condacul 1:

Preaînțelepte păstorule, Sfinte Dionisie, către sfinte moaștele tale îndrăznind a căuta, nevrednicul, la ne rușinată mijlocirea ta cu credință nădăduiesc; ca izbăvindu-mă din toată primejdia, să strig ție: Bucură-te, Cuvioase Ierarhe Dionisie, în-Dumnezeu-înțelepte.

Icosul 1:

Om îngeresc și înger pământesc Domnul te-a arătat lumii, fericite Ierarhe, și de nestricăciunea trupului tău minunându-ne, cu sfială grăim ție:

Bucură-te, prin carele bucurie ne-a strălucit;

Bucură-te, prin carele viața ni s-a îndreptat;

Bucură-te, a rătăciților izbăvire;

Bucură-te, a întristaților preagrabnică mângâiere;

Bucură-te, că moaștele tale minuni credincioșilor săvârșesc;

Bucură-te, că trupul tău cu harul s-a înduhovnicit;

Bucură-te, că Treimei în unime sălaș te-ai făcut;

Bucură-te, că a cina cu Hristos te-ai învrednicit;

Bucură-te, luminător din Soarele Dreptății;

Bucură-te, stâlp de foc ce întunericul patimilor risipești;

Bucură-te, de carele zidirea întregă s-a cucernicit;

Bucură-te, prin carele credința s-a lărgit;

Bucură-te, Cuvioase Ierarhe Dionisie, în-Dumnezeu-înțelepte.

CUPRINS

VIATA SFÂNTULUI IERARH DIONISIE AL ZACHINTULUI, ARHIEPISCOPUL EGHINEI, FĂCĂTORUL DE MINUNI	3
Obârșia nobilă a Sfântului Dionisie.....	3
Anii copilăriei.....	4
Anii de studiu și hirotonia Sfântului Dionisie	5
Hirotonia Sfântului Dionisie ca Arhiepiscop al Eghinei.....	8
Sfântul Dionisie, horepiscop și întâi-stătător al Zachintului	14
Uciderea lui Constantin, fratele Sfântului Dionisie	17
Candidatura Sfântului Dionisie ca Arhiepiscop al Kefaloniei și Zachintului	20
Adormirea și înmormântarea Sfântului Dionisie la Mănăstirea Strofadelor și canonizarea sa	25
MINUNILE SFÂNTULUI IERARH DIONISIE DIN ZACHINT	28
MINUNI SĂVÂRȘITE DE SFÂNTUL DIONISIE ÎN TIMPUL VIETII	29
Merge prin ploaie neudat	29
Dezleagă o femeie ce murise sub afurisenie	30

Pescuirea minunată	30
Harisma străvederii	32
MINUNI SĂVÂRȘITE DE SFÂNTUL DIONISIE DUPĂ ADORMIREA SA	33
Se arată în vis igumenului	33
Alungă lăcustele și aduce ploaia.....	33
Casa sfântului rămâne în picioare după un cutremur înfricoșător.....	34
Izbăvește un monah de la moarte sigură	34
Vindecă de orbire animalele mănăstirii.....	35
Vindecă o femeie bolnavă de apoplexie.....	36
Mustră în vis pe un ieromonah nepăsător	36
Vindecă un îndrăcit	37
Ajută o femeie să dobândească un fiu.....	37
Igumenul ce se îndoia de sfințenia Ierarhului Dionisie.....	38
Pălmuește aieva pe un monah răzvrătit.....	40
Înviază un copil mort.....	40
Dăruiește vederea unui orb	42
Izbăvește trei corăbieri de la înec.....	43
Vindecă o fetiță de orbire și gârbovire	43
Vindecă un schilod	44
Vindecă un epileptic	44
Ajută căpitanului englez în timpul furtunii	45
Previne focul de la biserica sa.....	45
Tămăduiește un copil.....	46
Sfântul Dionisie îl întâmpină pe Sfântul Nectarie de Eghina.....	47

**SLUJBA SFÂNTULUI IERARH DIONISIE AL
ZACHINTULUI, ARHIEPISCOPUL EGHINEI,
FĂCĂTORUL DE MINUNI 49**

**PARACLIS SAU CANON DE MÂNGÂIERE CĂTRE
CEL ÎNTRE SFINȚI PĂRINTELE NOSTRU DIONISIE
AL ZACHINTULUI, ARHIEPISCOPUL EGHINEI,
FĂCĂTORUL DE MINUNI 77**

**ACATISTUL SFÂNTULUI DIONISIE AL
ZACHINTULUI, ARHIEPISCOPUL EGHINEI,
FĂCĂTORUL DE MINUNI 92**

Biserica Sfântul Dionisie (exterior, sus și interior, jos) a Mănăstirii Strofadelor, Insula Zachint, Grecia.

Moaştele Sfântului Ierarh Dionisie (baldachinul, sus și detaliu, jos),
Mănăstirea Strofadelor, Insula Zachint, Grecia.

Alte cărți în colecția de teologie:

Preotul Ioannis Kalaidis, **Viața mea cu Sfinții Rafail, Nicolae și Irina. Minunile, sinaxarul și acatistul lor.**

Costas Papagheorghiu, **Cuviosul Sava Cipriotel (1909-1985)**

*** **Sfântul Gavriil Georgianul, cel nebun întru Hristos (1929-1995). Viața. Mărturii. Învățăături. Minuni**

*** **Noii Mucenici Chinezi**

*** **Sfântul Mărturisitor Alexie de Ugina, făcătorul de minuni (1867-1934)**

Dr. Haralambie M. Busias, **Cuviosul Antim Aghioritul de la Sfânta Ana**

Pr. Michael E. Molloy, **Apărătorul Adevărului: Viața Sfântului Atanasie cel Mare**

Sfântul Ierarh Nectarie al Pentapolei (de Eghina), **Hristologia**

Pentru lista completă a titlurilor editurii și ofertele speciale vă rugăm accesați site-ul nostru:

www.edituraiona.ro

Editura Iona

Tel.: 0724490846

E-mail: edituraiona@yahoo.com